

Afstemning

Den fg. formand (Gitte Seeberg):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, be-
tragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er
vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 92:

Forslag til folketingsbeslutning om pulje til udvikling af økologiske uddannelser.

Af Søren Kolstrup (EL) og Jette Gottlieb (EL).
(Fremsat 9/2 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Jeg vil gerne kvittere for, at Enhedslisten med dette beslutningsforslag har bidraget til at få en debat om økologi og miljø i vores uddannelses-system, et spørgsmål, som jo er meget aktuelt.

Sigtet i Enhedslistens beslutningsforslag, en konsekvent, forpligtende styrkelse af økologi og bæredygtighed i de erhvervsrettede uddannelser, har også min fulde sympati. Men sådan som jeg har forstået det konkrete forslag, synes jeg, at det får nogle utilsigtede konsekvenser, som jeg ikke tror at nogen har en interesse i bliver ført ud i livet. Det vil jeg gerne uddybe senere, men først lidt om baggrunden.

For læser man forslaget, kunne man få det indtryk, at overvejelser om økologi og bæredygtighed ikke spiller nogen nævneværdig rolle i de erhvervsrettede uddannelser. Det synes jeg grundlæggende er forkert. Tværtimod så har temaet jo stået centralt i uddannelsespolitikken i en del år. Min forgænger Ole Vig Jensen tog for 5 år siden initiativ til at sikre et grønt islæt i uddannelserne, og ideen var at indarbejde den grønne tankegang i alle relevante fag og fagområder på alle uddannelsesniveauer og altså ikke kun i erhvervsuddannelserne.

I dag, 5 år efter, er der fulgt op med initiativer på en lang række områder: justering af bekendtgørelser i eksisterende uddannelser, herunder faglig og pædagogisk opfølgning gennem ændring af vejledende læseplaner, udvikling af undervisningsmaterialer, efteruddannelse af lærere, gennemførelse af en bred vifte af forsøgs- og udviklingsprojekter og etablering af et helt nyt grønt uddannelsesindhold, hvor det er karakteristisk, at det ikke kun er de traditionelle naturfaglige områder, der medregnes, men også samfundsfaglige uddannelser som f.eks. HD i miljøregnskab og revision.

Med hensyn til undervisningsmaterialer samarbejder Undervisningsministeriet og Miljøministeriet med systematisering af og metoder til indhentning af undervisningsmaterialer inden for økologi og bæredygtighed og miljø på alle uddannelsesniveauer med henblik på at styrke og understøtte undervisningen bedst muligt. I den forbindelse vil der også blive oprettet det, vi kalder en portal på Internettet, som skal give adgang til materiale i forhold til miljøundervisning, sådan at der er en fælles indgang og en fælles referenceramme i forhold til dem, som underviser på området.

Praktisk talt alle uddannelser fra grundskolen til de længste videregående uddannelser og voksenuddannelser er blevet gjort grønnere, mere orienterede mod bæredygtighed og økologisk- og miljøorienteret tænkning, og det er jo, synes jeg, fantastisk, at begrebet bæredygtig udvikling efter Brundtlandrapporten er blevet til hverdagsdansk. På ganske få år har vi fået et begreb, som på mange måder omfatter det, som mange af os er optaget af, nemlig at økologi i stadig stigende omfang er en del af vores hverdag, er en del af vores naturlige overvejelser om, hvad der skal gøres.

Det andet, at økologi også i stadig stigende grad betragtes som et kvalitetsstempel, som noget, der er fuldt på højde med alle andre overvejelser, synes jeg er meget positivt.

Derfor er det også nødvendigt, også gennem uddannelse, at sørge for, at vidensniveauet er på tilstrækkelig højt niveau, og at de unge, og de, der uddanner sig i det hele taget, har en kompetence til at handle i forhold til at sikre en bæredygtig udvikling. Der er således allerede en prioritering af den økologiske, den grønne dimension i de erhvervsrettede uddannelser, og der tages også stigende miljøhensyn.

Når jeg alligevel ikke kan gå ind for beslutningsgrundlaget i den foreliggende form, er det,

fordi jeg ikke mener, at vejen frem er at skabe nye økologiske uddannelser ved siden af det, man kunne kalde de traditionelle. Så kunne nogle uddannelsesinstitutioner, nogle af de faglige udvalg eller andre få den opfattelse, at nu var der nogle andre, der ligesom tog hånd om det økologiske – nu behøver vi heldigvis ikke at gøre det til vores bekymring.

Den holdning synes jeg simpelt hen ikke vi har råd til, for økologi og bæredygtighed er en fælles sag, og alle uddannelsesinstitutioner må føle sig forpligtet til at løfte ansvaret for opgaven. Vi må ikke skabe en struktur, som gør det legitimt at henvise til andre, for økologi og bæredygtighed skal jo gerne baseres på en holdning om, at det er fornuftigt, rimeligt og faktisk helt almindeligt at gøre økologi og det grønne til et spørgsmål, som man har i forhold til ens holdninger, ens værdier og ens konkrete handlinger.

Jeg regner med, at alle aktører på de enkelte uddannelsesområder i en udvikling, som vi så kan diskutere er hurtig eller langsom, hver især kommer til at opleve at tage medejerskab og ansvar for en bæredygtig udvikling. Det tror jeg ikke man klarer med en pulje, det tror jeg ikke man klarer med et råd.

Men jeg tror heller ikke, at det er reglerne og mangelen på penge, der står i vejen. Ser vi på de nuværende uddannelser, er det faktisk muligt at gøre utrolig meget inden for de nuværende rammer. Jeg vil gerne give et par konkrete eksempler, også med udgangspunkt i bemærkningerne til beslutningsforslaget.

Landbrugsuddannelserne på Den Økologiske Jordbrugsskole fremhæves som en decideret økologisk uddannelse inden for ungdomsuddannelserne. Det er der faktisk ikke tale om. På skolen, som er en ordinær erhvervsskole, gennemføres uddannelsen til faglært landmand efter den almindelige bekendtgørelse, der på samme måde anvendes på de øvrige landbrugsskoler.

Der er således tale om et meget fint eksempel på en ordinær uddannelse, der er økologisk funderet, og hvor den økologiske faglighed og kompetence prioriteres af institutionen. Et meget fint eksempel på, hvordan det kan gøres og bør gøres.

I beslutningsforslaget nævnes også en økologisk tømrer, men tømreruddannelsen kan inden for den nuværende gældende uddannelsesbekendtgørelse gennemføres på et økologisk fundament. Det er en beslutning, som må træffes af

det faglige udvalg og skolen efter en vurdering af, om der er efterspørgsel på den type af uddannelser. Efter min bedste vurdering er der hverken arbejdsmarkeds- eller uddannelsespolitisk perspektiv i at stræbe efter at lave en parallel økologisk uddannelse.

Endelig nævnes eksempler på økologiske uddannelsesaktiviteter, og man kan få det indtryk, at nye initiativer udvikles helt uafhængigt af uddannelsessystemet i det hele taget, f.eks. fremhæves økologiske igangsættere på Nørrebro. Men hér arbejder man faktisk meget tæt sammen med Hotel- og Restaurantskolen om afprøvning af miljømæssig og økologisk profil i grundforløbene i levnedsmiddeluddannelserne. Den særlige økologiske faglighed og kompetence bliver således i stigende grad indarbejdet i de erhvervsrettede uddannelser, hvilket jeg finder er et ubestrideligt gode.

Der foreslås etableret et økologisk uddannelsesråd, og jeg kan sagtens forstå intentionen, men det er næppe noget, som vil være særlig velegnet i forhold til den ofte partsbaserede rådgivningsstruktur, som vi har i forhold til de respektive uddannelser. Jeg tror også, det vil komme i konflikt med de kompetencer og forpligtelser, som tilkommer de råd og udvalg, som har ansvaret for, at arbejdsmarkedet sikres arbejdskraft med de rigtige kvalifikationer. Et sådant råd kunne i værste fald medføre en ansvarsforflygtigelse hos de berørte parter og hos uddannelsesinstitutionerne. Igen er risikoen, at logikken bliver, at det tager nogle andre sig af, det behøver vi ikke at forholde os til.

Derfor tror jeg ikke, at vi skal oprette flere rådgivende organer med særlige funktioner, men vi skal fortsat føre dialogerne inden for den eksisterende rådgivningsstruktur i Undervisningsministeriet og i andre ministerier, således at de rådgivningsorganer, vi har nu, har den økologiske og den grønne dimension med.

Mulighederne er der. Eksempelvis har Det Økologiske Jordbrugsråd, som blev nedsat i 1987 under Fødevarerministeriet, i »Aktionsplan II – Økologi i udvikling« fra 1999 fulgt op på sine anbefalinger fra den første aktionsplan og konstateret, at der er sket en styrkelse af den økologiske dimension i landbrugs- og jordbrugsuddannelserne og for gartnere og skovbrugere. Rådet fremsætter fortsat anbefalinger til forbedringer, sådan at vi fortsat går den rigtige vej.

Der anvendes hvert år økonomiske midler til formålet inden for erhvervsuddannelsernes for-

søgs- og udviklingsprogrammer, og der er mange gode eksempler på forsøgs- og udviklingsarbejde, som direkte er udmøntet i en række uddannelser til styrkelse af kvalifikationerne inden for bæredygtighed og økologi.

Eksempelvis er der inden for levnedsmiddelområdet på en erhvervsskole taget initiativ til at gøre grundforløbet inden for levnedsmidler, som er på 20-30 uger, økologisk og miljømæssigt funderet, således at de færdiguddannede kokke selvstændigt kan omlægge traditionelle køkkener på såvel institutioner som restauranter til at være økologisk baserede, og initiativet vil også snart inddrage slagter- og bageruddannelserne.

Endelig er der i forbindelse med finanslovtalen om miljø og økologi afsat 20 mio. kr. i perioden 2000-2001 til at sikre en høj forskningssindsats på det økologiske felt. Dermed ikke være sagt, at den nuværende indsats er tilstrækkelig, dermed slet ikke være sagt, at den er tilendebragt. Tværtimod så mener jeg, at vi har en lang udvikling foran os, men jeg mener, at vi bør forpligte de eksisterende uddannelser til at tage det økologiske ind og sikre, at vi har en forpligtende dialog også i forhold til de uddannelsesråd, vi har for indeværende, sådan at økologien bliver en helt naturlig ting inden for samtlige vores uddannelser og ikke bliver noget, som vi henviser til særforanstaltninger.

Peder Sass (S):

I Socialdemokratiet anser vi økologi og bæredygtig udvikling for værende væsentlige. Og når vi taler om økologi, er det ikke kun dyrkningsmetoder inden for gartneri og landbrug, men også hele den måde, hvorpå vi lever.

Den danske befolkning er blevet meget bevidst inden for de sidste 10-15 år om, hvad vi køber, og hvor og hvordan varerne er fremstillet. Men derfra og så til at oprette en forsøgsordning med specielle økologiske uddannelser, det må vi dog afvise. Vi ønsker, at de omstillinger, herunder de økologiske, der finder sted i det danske samfund, også afspejler sig i det eksisterende uddannelsessystem. Vi er derfor ikke enige med forslagsstillerne om, at der skal oprettes en forsøgsordning med specielle paralleluddannelser.

Vi ser derimod gerne, at der i det eksisterende uddannelsessystem tages højde for de tiltag og den udvikling, der løbende sker i samfundet, og det uanset om man er i lære i landbruget, som håndværker, er på kontor, er i et super-

marked eller er i gang med en videregående uddannelse.

Vi ser også gerne, at der udbydes flere grønne tilbud inden for det eksisterende uddannelsessystem. Forslagsstilleren nævner selv landbrugsuddannelsen på Den Økologiske Jordbrugsskole. Det er præcis et eksempel på, at man kan gennemføre en uddannelse med hovedvægt på økologi, der er den samme som på de øvrige landbrugsskoler.

Der skal ikke herske tvivl om, at Socialdemokratiet støtter bæredygtighed og økologi, og at der er mange uløste opgaver, som vi allerede er i gang med inden for hele uddannelsesområdet, og dette sker bl.a. i et samarbejde med Miljøministeriet. Men paralleluddannelser inden for et bredt område må vi afvise.

Enhedslistens forslag kan på glimrende vis medvirke til at holde gang i en debat og i denne udvikling og være med til at øge bevidstheden om nødvendigheden af en bæredygtig udvikling i vores samfund. Men økologi og bæredygtighed skal være en fællessag, som alle skal tage del i, og på den baggrund kan Socialdemokratiet ikke støtte det fremsatte beslutningsforslag.

Helga Moos (V):

Da jeg læste beslutningsforslaget, fik jeg en fornemmelse af, at det var ude af trit med sin tid. Det er, som om det er kommet mange år for sent, verden er kørt videre. Når jeg læser om, at der skal være en økologisk tømreruddannelse, for at de kan uddanne sig til indsættelse af bygningsintegrerede vedvarende energisystemer, så kan jeg jo kun sige, at ordene godt nok er imponerende. Vi andre havde bare skrevet, at vi skal have nogle tømrere, der skal sætte solfangere i, og det kan de altså godt klare, uden at de får en superanderledes uddannelse.

Ved I hvad, vil jeg sige til forslagsstillerne, det er jo integreret, det er jo puttet ind, så i byggreglementerne ligger den viden, og uddannelserne er jo allerede nu gearret til, at man kan leve op til de byggreglementer, der er. Som håndværker kan man sit kram.

Når det gælder bæredygtighed, vil jeg sige: Jamen selvfølgelig skal vi have bæredygtig udvikling. Vi skal lige huske, at bæredygtighed er en kombination af miljøtænkning, økonomisk tænkning og social udvikling, og at det ikke kun handler om øko.

Hvis man kigger på energispareloven, begynder vi jo bare at indtænke ressource-tænkning, vi indtænker energidelen, og vi har siddet

og arbejdet med grønne regnskaber, jamen det hele er jo i dag integreret i samfundet. Det er derfor, jeg siger, at jeg synes, det er mange år for sent. Der er ikke rigtig noget at komme efter. Den Økologiske Jordbrugsskole, jamen fred være med den. Den kan jo være i systemet, uden at vi behøver at lave særskilte ordninger for den.

Når jeg også siger, det er for sent, så er det, fordi for mig at se stagnerer økoideologien. Den har gjort den gavn, som den skulle sidst i 1900-tallet, og det er udmærket. Den stagnerer nu. Vi er kommet ind i et nyt årtusind, og nu sker der nye ting. 10-15 mio. kr. vil man gerne have afsat, og der står beskrevet et sted i beslutningsforslaget, at det jo handler om, at man skal tænke på en helt anderledes måde. Så for mig at se ligner det mere en åndelig skole, som man gerne vil have oprettet, en ny åndelig linje. Og så tænker jeg, om det er en bestemt ideologi, man vil have fremmet, og så kan jeg da godt se, det er en fordel, at undervisningsministeren også er kirkeminister. Så kunne det jo være, hun kunne svare ud fra den vinkel.

Brian Mikkelsen (KF):

Fra konservativ side kan vi ikke støtte det fremsatte forslag. Der skal ikke herske tvivl om, at vi mener, at økologi på mange måder er godt. Og at de danske forbrugere jo er glade for økologi, kan vi jo se af den stigende andel af omsætningen i dagligvarebutikkerne, der udgøres af økologiske produkter.

Der er heller ikke nogen tvivl om, at økologien med tiden vil vinde indpas på mange andre områder i vores samfund end bare blandt varerne på supermarkedets hylder.

Men det er ikke en offentlig opgave at fremme økologien i uddannelsessystemet. I dette tilfælde med de økologiske uddannelser bør det være op til de enkelte uddannelsesinstitutioner i samarbejde med relevante brancher selv at vælge, om de ønsker at præge uddannelsen i retning af mere økologisk tænkning.

En eventuel omstilling bør være en følge af ændrede krav hos den endelige forbruger. Hvor gode intentionerne bag forslaget end måtte være, så mener vi, at man forsøger at skyde gråspurve med kanoner. Skal økologien i højere grad ind i uddannelsessystemet, end det er tilfældet i dag, så må det ske som supplement til de eksisterende uddannelser.

Der er ikke noget til hinder for, at eksempelvis tømreruddannelsen tilføjes en økologisk di-

mension, som der står i bemærkningerne. Men det må vel at mærke være, hvis branchen mener, der er behov herfor. Men at oprette en parallel uddannelse mener vi altså er omsonst og spild af ressourcer.

I modsætning til det fremsatte forslag mener vi fra Det Konservative Folkepartis side godt, at de eksisterende uddannelser kan gennemføre økologisk tænkning ved at tilføje den pågældende uddannelse relevante ekstra kurser på de økologiske områder. Men det må som sagt være op til den enkelte uddannelsesinstitution, såfremt den finder, at der er et behov for eller ønske om en udvikling på det relevante område.

Aage Frandsen (SF):

Vi er enig med forslagsstillerne i intentionen om, at det er vigtigt, at økologien får en fremtrædende plads i den uddannelse, som unge og voksne får, sådan at det er en tænkning, der indgår i forbindelse med de pågældendes uddannelser, og det er vigtigt ud fra en betragtning af, at spørgsmål om, at vi i høj grad lever i en økologisk bæredygtig verden, ikke er endelig afklaret.

Det er et slagsmål hele tiden i forhold til forskellige interesser om produktionsmetoder, om indtjening og om udnyttelse af ressourcer. Det foregår hele tiden, også selv om nogle siger, at det er en diskussion, som er overstået. Det er sådan ligesom klaret. Nej, det er det slet ikke. For det første er vi jo ikke ved vejs ende i forhold til, hvor langt vi kan nå, og for det andet er der sandelig også nogle interesser, der trækker i den modsatte retning.

Når det drejer sig om, hvordan uddannelserne i højere grad får dimension af økologisk tænkning, så er der to veje, man kan gå. Den ene vej er, at uddannelserne generelt får den tænkning ind i sig. Det er en proces, som kan være langvarig i forhold til, hvilke behov der er for uddannelser på arbejdsmarkedet, og hvilke ting man efterspørger. Det er noget, som tager lang tid, fordi det netop er bestemt af de forskellige interesser, som bestemmer uddannelsernes indhold, og det er bestemt af, hvilke markedsforhold der er.

Den anden mulighed er jo så det, som ligger i beslutningsforslaget her: at man har nogle parallelle uddannelser. Og det ser vi som noget, der i hvert fald er værd at overveje. Dermed ikke være sagt, at vi mener, at det er det vigtigste i den her forbindelse, men det vigtigste er, at sådan nogle parallelle uddannelser jo ikke bare

er parallelle uddannelser, men – går jeg ud fra – skal ses som inspiratorer, som noget, der udvikles hurtigere end de traditionelle uddannelser, og som kan være grundlaget for, at man i de traditionelle uddannelser kan se, at der er andre veje at gå, end man har gjort hidtil. På den måde kan vi godt se, at der kan være noget fornuft i at tænke nogle uddannelser igennem som værende økologiske uddannelser. I SF har vi i hvert fald diskuteret det ud fra, at man ud fra en miljøsynsvinkel godt kunne forestille sig, at man havde uddannelser, som i højere grad havde den økologiske dimension i sig, ja, fuldt ud havde det, netop som inspirator i forhold til de eksisterende uddannelser.

Derfor synes vi, at det beslutningsforslag, der ligger her, er værd at arbejde videre med i forhold til at se på, om der er bestemte uddannelser, som man kunne forestille sig blev paralleluddannelser. Ikke nødvendigvis alle de ting, der foreslås her, men jeg går også ud fra, at forslagsstillerne opfatter de forslag, der ligger her, som et idékatalog til, hvad man kunne tænke sig.

Derfor mener vi, at det her forslag er værd at arbejde videre med. Det kommer formentlig vel ikke til afstemning nogen sinde, for det er en type beslutningsforslag, som jo mere har idéskabende karakter, og man kan jo sige, at Folketinget heldigvis da også kan bruges til at være idéskabende og ikke bare til at lave love, som er konkret færdige i indholdet.

Christian H. Hansen (DF):

Allerførst vil jeg kvittere forslagsstillerne for, at de har gjort så meget ud af forslaget. Jeg må sige, at de virkelig er gået i dybden med både beskrivelse og bemærkninger her i forslaget.

Men når det så er sagt, så må jeg også sige, at Dansk Folkeparti ikke kan støtte det her forslag fra Enhedslisten. Det er ikke, fordi vi ikke anerkender, at der er en økologisk udvikling i gang, for det er der, og der er også en økologisk trend i øjeblikket. Her tænker jeg nok specielt på f.eks. økologiske fødevarer, som jo i bund og grund nok er det, som størstedelen af befolkningen kender til i form af økologiske varer i vores butikker osv.

Men hvis nu efterspørgslen var så stor på alle de økologiske områder, som er nævnt her i beslutningsforslaget, hvor der bl.a. er nævnt uddannelse som økologisk tømrer, uddannelse som økologisk kommis, økologisk økonoma osv., ja, så ville det nok være tilfældet, at vi al-

lerede i dag havde det, og at det her faktisk var noget, der fungerede i dag. For det er jo som regel sådan, at udbud og efterspørgsel følger hinanden.

Hvis man f.eks. tager det, der står i beslutningsforslaget om den økologiske tømreruddannelse, så er det jo sådan, at den uddannelse, man får i dag som tømrer, kan man faktisk godt bruge i forbindelse med bygning af et såkaldt økologisk byggeri. Det behøver man ikke en specialuddannelse for.

Enhedslisten peger da også i forslaget selv på, at der allerede i dag findes steder, hvor man kan foretage disse økologiske uddannelser. Der henvises bl.a. til Den Økologiske Jordbrugsskole i Åbybro samt en række andre steder, og der henvises også til nogle foreninger. Her kunne man så fremhæve Landsforeningen for Økologisk Byggeri.

I Dansk Folkeparti mener vi, at hvis det forholder sig sådan, som Enhedslisten peger på her i beslutningsforslaget, så ville vi som før nævnt have set, at det her faktisk var noget, der fungerede i dag. Med hensyn til byggeri, ja, så ville man jo også se, at det ene økologiske storbyggeri efter det andet simpelt hen skød op. Men det synes vi ikke der er nogen direkte beviser på på nuværende tidspunkt.

Derfor mener vi, at hvis hele samfundet var så økologisk, som man lægger op til her i beslutningsforslaget, så ville mange af de ting, der peges på i beslutningsforslaget, have udviklet sig selv. Det ville have været virkelighed i dag. Så ville de unge mennesker nærmest stå i kø for at komme ind på de økologiske uddannelser, og det synes vi heller ikke at der er noget direkte tegn på er tilfældet.

Om der så bliver det en dag, kan vi jo ikke spå om her i dag, men bliver det aktuelt, så synes jeg, at tankerne og ideerne i beslutningsforslaget så må tages op igen. For hvis det viser sig, at samfundet retter sig hen mod, at det virkelig er det her, der skal til at ske, så er intentionerne i beslutningsforslaget jo gode nok. Vi kan bare ikke støtte det på nuværende tidspunkt.

Henrik Svane (RV):

Ligesom flere andre har sagt i løbet af debatten, vil jeg også gerne kvittere Enhedslisten for, at Enhedslisten sætter fokus på økologi i uddannelsen.

Det er nødvendigt, at vi hele tiden bliver mere bevidste om at bruge vores ressourcer

bedre og på en måde, hvor bæredygtigheden er i fokus. Men ligesom ministeren er jeg betænkelig ved at lave rene økologiske uddannelser og åbne for særlige puljer til de mest entusiastiske økologer. Vi risikerer, at det bliver en sovepude for flertallet af uddannelserne, hvis de bevidst eller ubevidst fralægger sig ansvaret for at tænke økologi og bæredygtighed ind bredt over hele linjen med begrundelsen, »at det gør de andre jo«.

Jeg ville støtte Enhedslistens forslag, hvis der var tale om, at bevidstheden om økologi og bæredygtighed var fuldstændig fraværende i dag i uddannelsessystemet, men det er jo ikke tilfældet. Som ministeren har redegjort for, er der en meget positiv udvikling inden for det almindelige uddannelsessystem, og den udvikling støtter Det Radikale Venstre varmt.

For Det Radikale Venstre er det vigtigt, at ansvaret for at tænke økologisk ikke kun placeres hos nogle få, men integreres mere og mere i alle danskers hverdag. Uddannelsessystemet er en vigtig brik for at nå det mål, men som sagt mener Det Radikale Venstre, at vi allerede er inde i en god udvikling, og derfor kan vi ikke støtte Enhedslistens forslag.

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg beklager, at jeg skal være så negativ over for forslagsstillerne her, men partiets ordfører, som ikke kan være til stede, skriver her på mit papir, at jeg skal meddele, at Kristeligt Folkeparti ikke kan støtte det foreliggende forslag.

Tom Behnke (FRI):

Frihed 2000 hilser det velkommen, at Enhedslistens har stillet et beslutningsforslag på det her område, som vi også i Frihed 2000 finder relevant og vigtigt.

Vi har i Frihed 2000 den opfattelse, at økologi er ganske udmærket. Vi skal også huske at tilføje, at vi mener, det skal være helt frivilligt. Det skal ikke være sådan, at man presser noget ned over hovedet på nogen eller f.eks. med afgifter eller tilskud eller lignende prioriterer eller favoriserer det økologiske. Men det økologiske som et alternativ finder vi er ganske tiltalende, og det ser vi også gerne fremmet. Men kun i det tempo, hvor forbrugerne – befolkningen – vil være med til det.

Men når så Enhedslisten konkret foreslår, at man skal bruge en masse penge på et økologisk uddannelsesråd, og at man skal afsætte en pulje til, at man skal lave nye eller måske endda pa-

rallele uddannelser, så må vi melde fra. Der har vi i Frihed 2000 den opfattelse, at hvis det økologiske skal ind, så må det være en interesse, som skolerne og uddannelsesinstitutionerne allerede har i dag, og – som vi også ser i mange uddannelsesinstitutioner – at man tager det med ind som et supplement til undervisningen eller som ekstra timer eller lignende.

Den måde, hvorpå det fungerer i dag, og den udvikling, vi ser i dag, er vi glade for, og den støtter vi. Den synes vi skal have lov til at køre videre, og derfor kan vi ikke støtte beslutningsforslaget fra Enhedslisten.

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil gerne takke for en seriøs forholden sig til vores forslag blandt langt de fleste ordførere. Man kan sige, at den økologiske tankegang er slået igennem, men jeg tror, de færreste vil hævde, at den er slået så gennemgribende igennem, at der ikke er mere at komme efter.

Det økologiske jordbrug blev først båret frem af enkeltstående ildsjæle, af sejlivede foreninger, og til sidst fik bevægelsen statsmagtens bevågenhed. Senere forplantede den tanke sig til byerne, inden ideen om byøkologi og økologisk byggeri og sådan nogle ting opstod, og den økologiske bevægelse voksede frem fra neden. Vil man støtte økologisk omstilling på landet og i byen, så er én af metoderne at styrke økologisk forskning, og en anden kunne være at fremme uddannelsen som økolog.

Den økologiske jordbrugsforskning er i et vist omfang blevet tilgodeset på finansloven – og godt for det – men derimod halter den økologiske uddannelse bagefter, hvis vi ser bort fra Den Økologiske Jordbrugsskole i Aabybro, som vi åbenbart alle opfatter som et godt eksempel. Ellers er personer med interesse for økologi henvist til et lille kursus hist og her i tilknytning til deres uddannelse.

For at råde bod på det forhold foreslår vi i vores forslag, at der gives en lang række af de eksisterende erhvervsuddannelser en mulighed for at etablere en parallel økologisk uddannelse, først som forsøg, senere eventuelt permanent. Altså oprettelse af en uddannelse som økologisk tømrer, gartner, kok osv., akkurat som man i dag har en økologisk jordbrugsuddannelse.

Tre forhold er vigtige i den sammenhæng. Den økologiske uddannelse indebærer undervisning i kendte teknikker og metodikker, så den økologisk uddannede bliver i stand til at bestride såvel traditionelle som økologiske job.

Det er jo bl.a. det, der gør sig gældende i Aabybro.

Det andet punkt er, at kendt stof ses i et økologisk perspektiv, og det er mindst lige så vigtigt. Og som det tredje: Introduktion af helt nye stofområder for at mestre økologiske kvalifikationer.

I enkelte tilfælde kan der måske blive tale om helt nye uddannelser. Og jeg siger netop »i enkelte tilfælde«, for det er jo ikke vores intention, at al uddannelse skal paralleløpføres i og som økologisk uddannelse. Men i enkelte tilfælde kan der være tale om helt nye uddannelser, der sprænger de eksisterende uddannelsesrammer.

Og vi har peget på byøkologien som et af de steder, hvor det vil være et væsentligt bidrag, der kan komme til at bidrage til grønne lunger i byerne, men også bidrage til at fremme processerne fra jord til bord til jord og altså bringe næringsstofferne i byens affald tilbage til jordbruget.

Nogle kritiske røster har hævet sig og sagt, at det jo ikke er det, det drejer sig om. Det drejer sig om, at den økologiske tanke skal gennemsyres alt det andet, og tydeligst sagde undervisningsministeren, at det vigtigste var at have det grønne islæt i alle uddannelser. Og det er vi jo slet ikke uenige om. Det, vi bare siger, er, at der ikke er tale om et enten-eller, men at der skal være tale om et både-og.

Jordbrugsskolen er i den forbindelse igen et godt eksempel, og det glæder mig, at så mange fremhæver den som en god løsning på problemerne. Men det, som vi prøver at fremhæve, er, hvordan man kan blive drivende i at udvikle de her ting, for jeg kan kun komme i tanker om én ordfører, der hævder, at vi er nået til vejs ende, at bølgen har vendt, og nu er der sådan set ikke mere at komme efter på det økologiske område.

Men over for tankegangen, at det er det grønne islæt i alle uddannelser, der er det eneste saliggørende, vil jeg sige, at der er to argumenter, der peger på, at det andet også er nødvendigt. Det ene er, at den økologiske faglighed indebærer en evne til at tænke i helheder, dvs. medtænke bæredygtigheden i detaljer, i helhed og i en evne til hele tiden at koble forskellige økosystemer. Og det argument er, at i økologi er det i visse sammenhænge et spørgsmål om at gå tilbage til f.eks. godt landmandsskab eller til det gode håndværk, til en eftertænksomhed i relation til naturen.

Men det er ikke det eneste. Det er ikke nok. Økologi er andet og mere end det. Økologi

bygger også på de nyeste videnskabelige landvindinger.

Det er mit indtryk, at der på flere af uddannelsesinstitutionerne rent faktisk er lyst til at give sig i kast med sådan nogle opgaver. Det handler mindre om penge og mere om et signal fra ministeriet til at opmuntre mere enkelstående ildsjæle, og det signal hørte jeg fra undervisningsministeren. Så jeg hørte i virkeligheden en vis opbakning til, at man var klar ude på uddannelsesinstitutionerne til at gå i gang.

Til de enkelte ordførere skal jeg bare sige, at det, jeg hørte som en gennemgående tone, sådan set var, at det var meget godt, at det her blev taget op, fordi man jo er fuldstændig klar over, at hvis det her skal bringes videre, hvis der skal komme nye initiativer, så er det sådan set nødvendigt med en fortsat debat, og det er nødvendigt med nye initiativer, som peger i retning af en mere gennemgribende ændring af uddannelserne.

Vi vil godt takke for den saglighed og positive indstilling, der har været fra de fleste ordføreres side, til, at man fører sådan nogle tanker igennem, og vi vil specielt kvittere for undervisningsministerens signalgivning om, at det kunne være meget godt, at de enkelte uddannelsesinstitutioner tog nogle initiativer, i første omgang åbenbart inden for de eksisterende rammer. På længere sigt kan det vise sig, at vores forslag alligevel var nødvendigt, men det kan vi jo så se, hvis der er nogen, der løber panden mod en mur. Tak for debatten.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Poul Nødgaard): Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Poul Nødgaard): Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen,
torsdag den 16. marts 2000, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til
den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 18.39
